

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

The Creative Leadership of School Administrators Affecting the Organizational Atmosphere of Schools
under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1

สุพัตรา ภิรมย์ชม¹ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ² รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์³
Supatra Pirochom¹ Dr. Penphaka Panjana² Assoc. Prof. Dr. Sikan Pienthunyakorn³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร บรรยากาศองค์การของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน และศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 จำนวน 332 คน จำแนกเป็นกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 75 คน และครูผู้สอน จำนวน 257 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.38-0.81 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และแบบสอบถามบรรยากาศองค์การของโรงเรียนมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.31-0.80 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณทีละขั้นตอน โดยใช้วิธีวิเคราะห์ Stepwise

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. บรรยากาศองค์การของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตาม

สถานภาพการดำรงตำแหน่ง ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ บรรยากาศองค์การ

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

^{2,3}อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^{2,3} Course teacher in Master of Education Program in Educational Administration and Doctor of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

ผู้ติดต่อ, อีเมล: สุพัตรา ภิรมย์ชม, piromchom6@gmail.com

รับเมื่อ 3 สิงหาคม 2564 แก้ไข 18 กันยายน 2564 ตอรับ 22 กันยายน 2564

4. บรรยายการองค์การของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า บรรยายการองค์การของโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับบรรยายการองค์การของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .505

6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถพยากรณ์บรรยายการองค์การของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือการมีจินตนาการ (X_4) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว (X_2)

7. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อบรรยายการองค์การของโรงเรียน มี 2 ด้าน คือ การมีจินตนาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนเพื่อป้องกันหรือลดปัญหาในการทำงานในอนาคต และผู้บริหารโรงเรียนแสดงออกถึง การมีจินตนาการในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตที่ส่งผลต่อโรงเรียนและนักเรียน การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง และผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่แตกต่างของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ABSTRACT

The purposes of this study were: to investigate and compare the creative leadership of school administrators and the organizational atmosphere in schools according to the opinion of the school administrator and the teacher as classified by position, school size, type of school (Primary School and Opportunity Expansion School), and operational experience, to investigate the relationship and find the predictive power of creative leadership of school administrators affecting the organizational atmosphere of schools and find the guidelines for developing creative leadership of school administrators affecting the organizational atmosphere of schools under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 1. The sample consisted of school administrators and teachers of schools under Nakhon Phanom Primary Education Service Area Office 1, there were 332 people, 75 school administrators and 257 teachers. The tools used for data collection were 5-level rating scale questionnaires that consisted of creative leadership of school administrator questionnaire, the discrimination was between 0.38–0.81 and the reliability was 0.95 and organizational atmosphere in school questionnaire, the discrimination was between 0.31–0.80 and the reliability was 0.94. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, One way ANOVA, Pearson Product-Moment Correlation Coefficient, and Stepwise Multiple Regression analysis.

The results of the study were as follows:

1. The creative leadership of school administrators was overall at a high level.
2. The organizational atmosphere in schools was overall at a high level.
3. The creative leadership of school administrators according to the opinion of the school administrator and the teacher as classified by position, type of school (Primary School and Opportunity Expansion School) and operational experience overall, there was no difference but classified by school size was overall different statistically significant at .05 level.

4. The organizational atmosphere in schools according to the opinion of the school administrator and the teacher as classified by position, type of school (Primary School and Opportunity Expansion School) and operational experience overall, there was no difference but classified by school size was overall different statistically significant at .05 level.

5. Overall creative leadership of school administrators was positively correlated with overall organizational atmosphere in schools at a moderate level, with a statistical significance at .01 level and a correlation coefficient was .505.

6. The creative leadership of school administrators that could predict organizational atmosphere in schools with a statistical significance at .01 level in 1 aspect was the imagination (X_4) and with a statistical significance at .05 level in 1 aspect was the flexibility and the adaptation (X_2)

7. The guidelines for the development of creative leadership of school administrators affecting the organizational atmosphere in schools had 2 aspects; the imagination as the school administrators planned to prevent problems at work in the future and school administrators expressed to having an imagination of events that might happen in the future that affected the school and students, the flexibility and adaptability as school administrators could adapt to changing situations and contexts and the school administrators provided opportunities and listened to different opinions and suggestions of teachers and related personnel.

Keywords: Creative Leadership, Organizational Atmosphere

ภูมิหลัง

โลกในยุคโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การศึกษา และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งส่งผลให้ทุกองค์กรจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของตนเอง สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยให้เป็นคนดี ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข บรรยากาศการทำงานของคุณครูในโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลวในการบริหารงาน บรรยากาศการทำงานที่ดีของโรงเรียนจะทำให้ผลของการปฏิบัติงานบรรลุไปสู่จุดมุ่งหมายที่สำคัญได้ บรรยากาศการทำงานของคุณครูจะเกิดขึ้นได้ต้องเริ่มต้นจากผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพคุณครู ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับบรรยากาศในการทำงานของคุณครูในโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในยุคปัจจุบันและอนาคตของทุก ๆ องค์กรจากเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมซึ่งการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้นั้น จึงต้องมีการแก้ไขปัญหาที่จะเข้ามากระทบหรือเป็นการมองหาโอกาสที่องค์กรจะได้รับเพื่อสร้างความเป็นผู้นำขององค์กรเอาไว้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ดำเนินการจัดการศึกษาตั้งแต่ก่อนระดับประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีสถานศึกษาในความรับผิดชอบ จำนวน 249 แห่ง ประกอบด้วย 6 อำเภอ ได้แก่ เมืองนครพนม ธาตุพนม นาแก เรณู ปลาปาก และวังยาง จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า นอกจากปัญหาครูมีอัตรากำลังน้อย ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน แล้วครูทั้งยังต้องปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ ที่ผู้บริหารมอบหมาย ได้แก่ งานวิชาการ งานธุรการ งานอาคารสถานที่ ทำให้การปฏิบัติงานของครูเกิดความล่าช้า ครูขาดขวัญและกำลังใจ

ในการปฏิบัติงาน ลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นบรรยากาศองค์การที่ไม่ค่อยดี ซึ่งสิ่งดังกล่าวมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงาน

จากสภาพความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยที่เป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ นำข้อมูลที่ได้ไปเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการและพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ให้ทันต่อสภาวะความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ส่งผลทางบวกต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 อย่างแท้จริง

คำถามการวิจัย

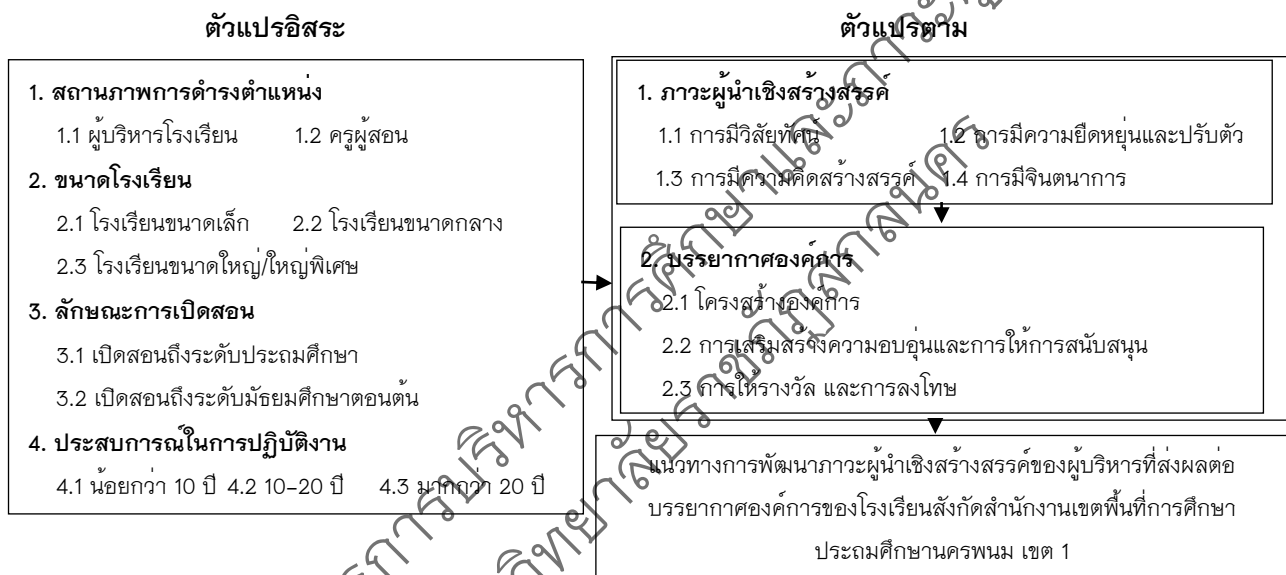
1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
2. บรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่
4. บรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันหรือไม่
5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารด้านใดบ้าง ที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
7. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
2. เพื่อศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
3. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน

4. เพื่อเปรียบเทียบบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
6. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
7. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,025 คน จาก 249 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 239 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,786 คน
2. **กลุ่มตัวอย่าง** ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2563 จำนวน 332 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 75 คนและครูผู้สอนจำนวน 257 คน จาก 75 โรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดเล็ก เลือกผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน และครูผู้สอน 2 คน โรงเรียนขนาดกลาง เลือกผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน และครูผู้สอน 5 คน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ เลือกผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 1 คน และครูผู้สอน 9 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษานครพนม เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโดยขอรับแบบสอบถามคืนทางออนไลน์ เก็บด้วยตนเอง และไปรษณีย์ หลังจากตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การหาอำนาจจำแนก ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของไครซ์และสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach's

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้ การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2 ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 และ ข้อที่ 4 ได้แก่ การทดสอบ t-test ชนิด Independent samples การทดสอบ F (F-test) แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe-Method) หรือ LSD วิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ตามความเหมาะสม การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 ได้แก่ การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่ละขั้นตอน (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ Stepwise

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. บรรยากาศองค์การของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. บรรยากาศองค์การของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า บรรยากาศองค์การของโรงเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์การของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .505

6. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถพยากรณ์บรรยากาศองค์การของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 1 ด้าน คือการมีจินตนาการ (X_4) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว (X_2) สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = 1.757 + 0.387 X_4 + 0.224 X_2$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z'Y = 0.342 Z_4 + 0.194 Z_2$$

7. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน มี 2 ด้าน คือ การมีจินตนาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนเพื่อป้องกันการเกิดปัญหาในการทำงานในอนาคต และผู้บริหารโรงเรียนแสดงออกถึง การมีจินตนาการในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตที่ส่งผลต่อโรงเรียนและนักเรียน การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง และผู้บริหารโรงเรียนเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่แตกต่างของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารในปัจจุบันมีแนวคิด การมองถึงอนาคตที่จะเกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ โดยอาศัยพื้นฐานของความสำเร็จที่เกิดขึ้นในอดีตอื่น ๆ และนำมาบริหารจัดการในองค์กรของตนเอง ให้มีความก้าวหน้า ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น และนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารินี ลิกุลจ้อย (2557, หน้า 51 - 54) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทร เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเขียงเทร เขต 2 มีค่าเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. บรรยากาศองค์การของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก บรรยากาศองค์การของโรงเรียน ถือเป็นสิ่งสำคัญต่อการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยอาศัยหลักการสร้างบรรยากาศที่ดีในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสริมสร้างความอบอุ่นและให้การสนับสนุน การให้รางวัล และการลงโทษ และโครงสร้างองค์การเป็นสิ่งสำคัญที่จะสนับสนุนความสำเร็จด้านการบริหาร โดยการส่งเสริมการทำงานให้เกิดบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน หากองค์การมีการสร้างบรรยากาศที่ดี เชื้อต่อการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิวัฒน์ จตุรวงค์ (2554, หน้า 85 - 89) ได้ศึกษา บรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 พบว่า บรรยากาศองค์การของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

3.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อยู่ในโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่เป็นสถาบันทางสังคมซึ่งทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ทั้งในด้านวิชาการ

ด้านการปรับตัว และการพัฒนาบุคลิกภาพ ปัจจัยสำคัญในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอาจได้แก่ บุคลิกภาพของ
ผู้ร่วมงาน ลักษณะบรรยากาศในโรงเรียน กลุ่มเพื่อนร่วมงาน ค่านิยมทางสังคม และการสร้างแรงจูงใจอื่น สิ่งเหล่านี้ส่งผล
โดยตรงต่อทัศนคติในการทำงาน จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรง
ตำแหน่ง โดยรวม และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ โปตาพล (2556, บทคัดย่อ)
ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การเปรียบเทียบ
ความคิดเห็นของผู้บริหารเทศบาล จำแนกตามสถานภาพต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นโรงเรียน
ที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ต้องรับผิดชอบงานหลากหลาย โดยเฉพาะงานวิชาการต้องรับผิดชอบร่วมกัน ผู้บริหาร
โรงเรียนจึงต้องมีวิสัยทัศน์ในการบริหารงานและจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์และบริบท
ที่เปลี่ยนแปลงรวมถึงการใช้กระบวนการคิดใหม่ เพื่อให้งานเกิดความสำเร็จ ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่มีฝ่ายรับผิดชอบ
เฉพาะทำให้ผู้บริหารมีบุคลากรและผู้ร่วมงานจำนวนมากที่จะช่วยเหลือกระตุ้นให้ผู้บริหารได้รับรู้สิ่งต่าง ๆ เกิดวิสัยทัศน์
เรียนรู้เรื่องการปรับตัวและอยู่ในบรรยากาศที่ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ รวมถึงการแก้ปัญหาอย่าง
สร้างสรรค์ จึงทำให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา
ชนาฤทธิ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารต่อภาวะผู้นำเชิง
สร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำแนกตามขนาด
ของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร จำแนกตามลักษณะการเปิดสอน พบว่า โดยรวมและรายด้าน
ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สภาพการบริหารของโรงเรียน
ประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ต่างมีกระบวนการบริหารงานที่คล้ายคลึงกัน ผู้บริหารสถานศึกษา
มีบทบาทหน้าที่ในการบริหารโรงเรียน รับผิดชอบการจัดการศึกษา บริหารงานในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ
ส่วนครูผู้สอนมีเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และมีความคาดหวังต่อความสำเร็จที่เป็นเลิศเหมือนกัน จึงมีภาวะ
ผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้อง
กับ ภรณ์ทิพย์ บันคอง (2559, หน้า 25) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีหน้าที่บริหารงานตามภารกิจขององค์การ ให้บรรลุ
วัตถุประสงค์ที่กำหนดหน้าที่ในการบริหารงานจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหลายอย่าง

3.4 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและ
รายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารโรงเรียน
แสดงออกซึ่งลักษณะต่าง ๆ ให้ครูผู้สอนในโรงเรียนหรือเพื่อนผู้บริหารโรงเรียนด้วยกันไม่ว่าจะฟังทำงานร่วมกันหรือ
ทำงานร่วมกันมานานแล้ว เห็นถึงการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในลักษณะเดียวกัน ไม่น่าจะเป็นการเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์
การยืดหยุ่นและปรับตัวตามสถานการณ์ต่าง ๆ ความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหา การคิดริเริ่มสร้างสรรค์นำ
นวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์
ของผู้บริหารและครูผู้สอนไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ โปตาพล (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำ
การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าการเปรียบเทียบความคิดเห็น
ของผู้บริหารเทศบาล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบบรรยากาศองค์การของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน ลักษณะการเปิดสอน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า

4.1 บรรยากาศองค์การของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ตระหนักถึงความสำคัญขององค์ประกอบของบรรยากาศองค์การในโรงเรียนซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการ ปฏิบัติงานของครู และบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้มีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษาและมีความพึงพอใจที่จะอยู่ ในสถานศึกษา มีความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรในสถานศึกษาทุกคน การทะเลาะเบาะแว้ง การไม่เข้าใจกันจะเกิดขึ้นน้อย ชีวิตการทำงานในสถานศึกษาก็มีความสุข ส่งผลให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลเป็นอย่างดี จึงทำให้บรรยากาศองค์การของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน

4.2 บรรยากาศองค์การของโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ กับการให้รางวัลตอบแทน สำหรับการทำความดี ซึ่งอาจจะไม่ใช่รางวัลที่มีมูลค่าเป็นตัวเงิน แต่การให้รางวัลเป็นการให้ กำลังใจที่ดี ดังจะเห็นได้จากแต่ละสถานศึกษาก็จะมีการพิจารณาความดี ความชอบหรือมอบเกียรติบัตรตามวาระ และโอกาสที่เหมาะสม ส่วนการลงโทษนั้นก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน เพราะเมื่อเรีก็ตามที่บุคลากรในสถานศึกษา มีการ กระทำความผิด ผู้บริหารส่วนใหญ่ก็จะพิจารณาอย่างยุติธรรมและเป็นขั้นตอนเสมอ ซึ่งเป็นยอมส่งผลให้บรรยากาศของ สถานศึกษาดีตามไปด้วย การที่โรงเรียนขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ มีความเห็นเกี่ยวกับรางวัลและการลงโทษมากกว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กอาจเนื่องมาจากบริบทของโรงเรียนขนาดใหญ่ การที่จะทำอะไรต้องดำเนินการ อย่างเป็นทางการ เช่น มีคำสั่ง มีประกาศให้บุคลากรและนักเรียน ตลอดจนบิดามารดา ผู้ปกครองทราบ ผ่านวิธีการ ต่าง ๆ ทั้งเป็นเอกสาร หนังสือสั่งการ ประกาศสดุดี ประกาศหน้าเสาธงโรงเรียน การนำเสนอข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ ผ่าน Page Facebook ของโรงเรียน หรือกลุ่ม Line ของโรงเรียน ในขณะที่โรงเรียนขนาดกลางและเล็กจะดำเนินการได้น้อยกว่า เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิศากร สนศิริ (2554, หน้า 15 – 16) ได้ศึกษา บรรยากาศ องค์การโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบบรรยากาศ องค์การโรงเรียนประถมศึกษา (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า มีมิติที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 บรรยากาศองค์การของโรงเรียน จำแนกตามลักษณะการเปิดสอน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บรรยากาศองค์การของโรงเรียน ประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ด้วยกัน จึงได้รับแนวทางการบริหารจัดการ การสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการทำงาน ให้เอื้อต่อการจัดการ เรียนการสอนคล้าย ๆ กันและให้เกิดบรรยากาศองค์การที่ดีและเหมาะสมจะเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพ การสร้างบรรยากาศที่ดีในองค์กรนั้นจึงน่าจะเป็นกลยุทธ์ของผู้บริหารที่จะสร้างกำลังใจในการปฏิบัติงาน ให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน จึงทำให้บรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4.4 บรรยากาศองค์การของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ ตระหนักถึงความสำคัญของบรรยากาศองค์การในโรงเรียน ซึ่งมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานของครูและ

บุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้มีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษาและมีความพึงพอใจที่จะอยู่ในสถานศึกษาทำให้ผู้ที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งใหม่หรือได้รับบรรจุแต่งตั้งนานแล้วมองเห็นบรรยากาศในการปฏิบัติงานในโรงเรียนอย่างชัดเจน เหมือน ๆ กัน

5. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและบรรยากาศองค์การของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R_{xy}) 0.505 ส่วนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน และบรรยากาศองค์การของโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน เป็นพฤติกรรมตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในการชี้นำหรือ โน้มน้าวจูงใจข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจและเกิดความตระหนักในการ รวมพลังและประสานสัมพันธ์ ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้บริหารว่า เป็นบุคคลที่จะต้องมีทักษะในการบริหารงาน ในหลาย ๆ ด้านและสิ่งสำคัญที่จะส่งผลต่อการจัดการบรรยากาศองค์การในโรงเรียนนั้นต้องเริ่มมาจากการมีวิสัยทัศน์ ที่กว้างไกล สามารถมองเห็นอนาคตหรือเหตุการณ์ข้างหน้าที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารินี ลีกุลจ้อย (2557, หน้า 51 – 54) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับบรรยากาศของโรงเรียน ในทางบวกในระดับสูง

6. ตัวแปรองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ทำการ ทดสอบโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ แต่ละขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า มีจำนวน 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์บรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การมีจินตนาการ (X_4) และมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 คือ การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว (X_2) ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์บรรยากาศองค์การ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ได้ร้อยละ 26.50 สอดคล้องกับสมมติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีความศรัทธา มีความคาดหวังจะทำให้ผู้บริหารเกิด มโนภาพในจิตใจ มีอารมณ์ขันในการทำงาน ซึ่งจะทําให้ผู้บริหารมีความสุขในการทำงานและสามารถแก้ปัญหาได้อย่าง สร้างสรรค์ ส่วนการที่ผู้บริหารมีความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ และบริบทที่เปลี่ยนแปลงสามารถปรับปรุง แก้ไขกฎระเบียบและวิธีการปฏิบัติงานใหม่เหมาะสมกับบริบทขององค์กรเปิดโอกาสและยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคล อื่นจะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ผลการวิจัยของผู้วิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จุฑามาส ชุ่นห้วน (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ จัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ ด้านจินตนาการ และด้าน ความยืดหยุ่น ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามลำดับ และสามารถร่วมกันทำนายการจัดสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 67 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นควรมีการ ส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ให้อยู่ในระดับมากขึ้นกว่าเดิมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นควรมีการพัฒนาให้ บรรยากาศองค์การของโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากขึ้นกว่าเดิมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว สามารถพยากรณ์บรรยากาศองค์การของโรงเรียนได้ ดังนั้นจึงควรมีแนวทางการส่งเสริมเพื่อพัฒนา ด้านดังกล่าวให้มากที่สุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อบรรยากาศองค์การของโรงเรียน ในตัวแปรหรือ องค์ประกอบอื่น เช่น อายุ เพศ วุฒิการศึกษา

2.2 ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับเรื่องอื่น ๆ เช่น ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของงานวิชาการ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความผูกพันในโรงเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- จักรกฤษณ์ โปตาพล. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เลข: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง.
- จารินี ลีกุลจ้อย. (2557). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนทรินทร์.
- จุฑามาส ชุณหาน. (2562). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมใน สถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรี.
- นัยนา ชนาฤทธิ. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิตากร สนศิริ. (2554). บรรยากาศองค์การโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีรวุฒินันท์ จตุรงค์. (2554). การศึกษาบรรยากาศองค์การของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. (2563). ข้อมูลสารสนเทศประจำปีการศึกษา 2563. นครพนม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1.